

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző: *N. J.*

Cím: *Meghalt Lendl Adolf*

Forrás: *Ujság*

Bp.
(Hely)

1942 IX. 29
(Idő)

(Köt. v. füz.)

Osztályozás

Tárgy

92

Hely

Lendl Adolf

Idő

"1942"

Személy

Meghalt Lendl Adolf, a világhírű tudós, az Állatkert egykori igazgatója

A világháboru megpróbáltatásai között is mélyen a szívünkbe hasít a hír, amelyet a hétfői postával kaptunk. A rendkívüli hángu és az emberi szolidaritás gyönyörű jelét nyújtó gyászjelentés a következőképpen szól:

A keszthelyi nyugdíjasok baráti köre úgy a maga nevében, mint a messze távolban: Argentínában élő Lendl Olivér és családja helyett is mélyes szomorúsággal tudatja, hogy a jószágos szívű édesapa és nagypapa s a keszthelyi nyugdíjasoknak legkiválóbbja, Lendl Adolf dr. műegyetemi m. tanár, zoológus, Temesrékásnak volt országgyűlési képviselője, Budapest székesfőváros állat- és növénykertjének nyug. igazgatója, törvényhatóságának v. bizottsági tagja, magas kitüntetések tulajdonosa, hazai és külföldi tudományos társulatok tiszteletbeli tagja, szeptember 25-én, a természettudományok terén fáradszótalanul tevékenykedő és európai viszonylatban is igen kimagaslóan értékes eredményeket elért munkás életének 81-ik évében, emberbaráti szeretettől áthatott nemes lelkületével megtért Teremtőjéhez.

Vasárnap esendben, a keszthelyi nyugdíjasoktól kísérvé, el is temet-

ték. Halálának későn érkezett hírére, különösen a fővárosban, százazrek fognak kegyelettel gondolni reá és a tudomány köreiben, az egyetemeken és akadémiákon, itt-hon és messze külföldön, lerójják majd a hála, elismerés jeleit.

Expedíciók három világrészbe

Lendl Adolfnak, a világhírű tudós sorsa tragikusán magyar sors. Temes megyében Orczyfalván német gazdák gyermekeként született. Magyar iskolákban tanult, majd a tanári és bölcsészeti doktori oklevelek megszerzése után előbb mint tanársegéd, majd magántanár működött és végül helyettes tanára lett a műegyetemnek. Huszonhat éves korában elkísérte Herman Ottó Észak-Norvégiába, a Lofot-szigetekre, a madarak életét tanulmányozó expedíciójára. Innen hazaérkezve beszámolt az expedíciónak Európaszerte feltűnést keltő eredményes munkásságáról, majd kinevezték a Nemzeti Múzeum állattárához, amelynek állattani laboratóriumát vezette. Négy évvel később — közben kiképezte magát állatpreparátornak — lemondott muzeumi állásáról és nyilvános

zoológiai preparatóriumot és tan-szerkészítő intézetet alapított, amely mint ilyen az első volt az országban. 1901-ben képviselőnek jelölték és meg is választották Temesrékás-szon függetlenségi és 48-as programmal. A német származású Lendl Adolf a németek, románok és magyarok lakta temesrékási kerületben olyan lendülettel, ékesszólással, meggyőző erővel tudta előadni a szabadság eszméjét, hogy a vegyes nyelvű lakosság is boldogan sorakozott zászlaja alá és a parlamentbe azzal küldte ki, hogy ott a demokratikus elveknek, az ország függetlenségének és szabadságának legyen szószólója. A politika természetesen csak másodsorban érdekelte a tudóst, aki ekkoriban a pókok életét tanulmányozta és vaskos könyveket írt ezeknek bonc-, szövét- és fejlődéstanáról, aminthogy sorra adta ki más kisebb állatcsoportok életére vonatkozó tanulmányait.

Neve ismert volt tudományos expedíciói révén szerte a világon. 1906-ban Kis-Ázsián keresztül vezetett expedíciót és gyalogszerrel járta be az anatóliai felföldet és a Taurus-hegységet. A következő évben már Argentína meghívására a dél-amerikai kontinensen végzett gyűjtő

expedíciót s egy félévig tartó uton egész szélességében átgyalogolta egyetlen kísérő társaságában a pam-pákat, megmászta a Cordillerákat és eljutott a Csendes-óceánhoz.

Az Állatkert megépítése

Amikor hazaérkezett, Budapesten a számára különös jelentőséggel bíró hír várta, hogy az itteni Állatkertet fenntartó Állat- és Növény-onosító Társaság csödbe került. A társulat nem tudta, mit tegyen, állataival mihez kezdjen, gyűjteményét hogy hasznosítsa, amíg a főváros a kormány befolyására igen kellellenül el nem határozta, hogy saját kezelésébe veszi át az Állatkertet. Lendl Adolf akkor előterjesztést tett az Állatkertnek mai formájában való megvalósításra, arra a világ minden részében ma már leutánzott módszerre, hogy az állatokat ne egyszerű vasketrecben tartásák, hanem igyekezzenek őket a lelőhelyükhöz hasonló építményekben elszállásolni. Neuschloss Kornél építésszel, a századeleji magyar építőművészet egyik kitűnő művészevel, készítette el az Állatkertnek még ma is lebilincselő külső képét. A főváros Lendl Adolfot kinevezte az Állatkert igazgatójának s ebben a minőségében módja volt arra, hogy természet-tudományi kísérleteit folytassa, az állatok és növények életét tovább tanulmányozza, amit olyan oda-adással tett meg, hogy huszkötetnyi

könyvet és háromezer tudományos cikket írt meg.

Az Állatkert élén megmaradt a háboru alatt és a háborut követő zavarok után is. A kommün után felmentették állásától. Politikai okai voltak eltávolításának, ami azokban az időkben igen nagy feltűnést keltett, mert hiszen a tudós Lendl Adolf a politikai életben soha különösebb szerepet nem vállalt és meggyőződéses demokratikus elveinél fogva soha olyat nem tett, ami a nemzettel szemben személyét a legkisebb mértékben is árnyékba borította volna.

A nagy felfedezés

Az állatkerti igazgatástól való távozása után esendben, a tudományok élén, de résztvevett a demokratikus pártoknak az erőfeszítéseiben, hogy a magyar politikai életet a negyvennyolcas eszmények irányába vezessék vissza. Szerepelt is a huszas években a demokratikus pártok közös listáján, de nem jutott mandátumhoz és többé a nyilvánosság előtt nem igen szerepelt, ellenben tudományos munkásságát tovább folytatta. Valósággal nem voltak határai tudományos érdeklődésének, a zoológia területéről messzire elkalandozva, foglalkozott minden olyan kérdéssel, amely az emberi haladásnak lendítő erejét szolgálja. Sokáig érdeklődésének különösen érdekes része